Ősz Sándor Előd

A Gyulafehérvári Református Egyházmegye gyülekezeteinek jelentései a Hóra-felkelés során keletkezett károkról

1784 késő őszén az Erdélyi-szigethegységet az évszázad legnagyobb felkelése rázta meg. Október 31-én a Hóra (Horea) ragadványnéven ismert Vasile Nicolae Urs a Brád melletti Mesztákon temploma körül összegyűlt néhány száz román jobbágy élén elindult Gyulafehérvár felé. A helyi nemesség már az első napokban harcba keveredett a felkelőkkel. A felkelés november elején szétterjedt az Erdélyi-szigethegység minden tájegységére. Célpontjai a kincstári hivatalok, nemesi udvarházak, valamint a református, római katolikus, illetve unitárius templomok és parókiák voltak. A Főhadparancsnokság meglehetősen későn intézkedett, maga a császár is sokáig tétovázott, így a reguláris hadsereget csak december első felében vetették be, ami véget vetett a mozgalomnak.[1]

A felkelés leginkább Hunyad és Alsó-Fehér vármegyék falvaiban okozott nagy károkat. 1784. december 5-én az Erdélyi Református Főkonzisztórium utasította a három érintett egyházmegye elöljáróit, név szerint Málnási István gyulafehérvári, Abacs János enyedi és Lisznyai Incze István hunyad-zarándi espereseket, hogy írassák össze „hol s micsoda romlások és pusztítások tétettek a templomokban, mellyik ekklézsiának a sacramentumoknak kiszolgáltatásához való minémű edényeit és készületeit és minémű leveleit ragadozták és prédálták el". Ezenkívül jelentést kellett tenni a lelkipásztorok és tanítók haláláról, illetve az életben maradottak személyes vagyonában esett károkról. A levélben figyelmeztették az összeírókat, hogy tartózkodjanak mindenféle túlzástól, ugyanis a Főkonzisztórium másképp nem tudja felvállalni ügyüket.[2]

A három esperes háromféleképpen hajtotta végre a határozatot. Abacs János nagyenyedi esperes továbbította egyházmegyéje egyetlen károsultja, Farczádi Gábor torockószentgyörgyi lelkész meglehetősen vázlatos összefoglaló táblázatát maga és az eklézsia kárairól.[3]

Lisznyai Incze István hunyad-zarándi esperes a lelkipásztorok, tanítók és gondnokok jelentései alapján 17 lapnyi alapos statisztikai kimutatást készített, amely szerint két lelkész, öt tanító, három papné és három lelkészgyerek életét oltották ki a felkelők, az egyházközségek 2567 rénes forint 47 krajcárnyi, az egyházi személyek pedig 10 683 rénes forint 45 krajcárnyi kárt szenvedtek összesen.[4]

Málnási István gyulafehérvári esperes nem készített hasonló statisztikát, hanem egyszerűen továbbította a felkelésben érintett települések református eklézsiáinak és

[1] Történetét lásd részletesen Makkai–Szász, 1986, 1092–1097.
[2] EREL FőkonzLvt 207/1784.
[3] EREL FőkonzLvt 38/1785.
[4] EREL FőkonzLvt 72/1785.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 585 2022. 01. 27. 13:14:44

egyházi szolgáinak részletes kárjelentéseit.[5] Művelődéstörténeti szempontból ez utóbbi jelentések a legértékesebb források, hiszen jóval túlmutatnak az okozott károkon: többékevésbé részletesen leírják a templomok, parókiák, tanítói lakások bútorzatát, az elveszett úrasztali készleteket, a lelkészek és tanítók személyes értéktárgyait stb.

A nevezett főkonzisztóriumi iratcsomó a Gyulafehérvári egyházmegye négy gyülekezetéből származó kárjegyzékeket tartalmazza. Abrudbányáról és Boroskrakkóról három-három jegyzék érkezett be, ezek az eklézsia, a lelkipásztor és tanító vagyonában esett károkat sorjázták, Alvincről és Borberekből viszont csak egy-egy dokumentum, amely tartalmazta az eklézsia és a lelkész elpusztult és elveszett javait. (Feltűnő, hogy az utóbbi két egyházközségből nem maradt ránk a tanító kárlistája, jóllehet abban az időszakban Alvincen kovásznai Nagy Pál, Borbereken Pávai János töltötte be ezt a hivatalt, és valószínűleg az ő házukba is betörtek a felkelők.) Az egyházi szolgák kivétel nélkül felértékelték és számszerűsítették személyes vagyonuk károsodásait. Abrudbánya és Borberek lelkészei hasonlóképpen jártak el az eklézsia megsemmisült vagy sérült javai esetében. Alvincen az egyház javaiban esett károkat csupán felsorolták, ám nem számszerűsítették, Borbereken az épületek romlásait felértékelték ugyan, de az elveszett úrasztali edényeknek és textíliáknak csupán a jegyzékét olvashatjuk, értéküket nem.

A számszerűsített adatok szerint az egyházmegyében a legtöbb kárt az abrudbányai eklézsia szenvedte, ennek értéke 800 magyar forintra rúgott, a boroskrakkói egyházközségben 695 magyar forintra becsülték a hiányokat, Borbereken az épületek „romlásai" 58 magyar forintot tettek ki. Az eklézsiák kárjegyzékei helyenként pillanatfelvételként írják le a templomot, a parókiát vagy a tanítói lakást. A sok értékes adat közül csupán szemezgetve emelünk ki néhányat: Abrudbányán és Boroskrakkóban értesülünk arról, hogy a lelkészi lakás bútorzata is az eklézsia tulajdonát képezte. (Nincs adatunk arra nézve, hogy sajátos esettel van dolgunk, vagy ez volt általános gyakorlat.) A négy közül a boroskrakkói templombelső leírása a legrészletesebb, itt olvashatunk arról, hogy az éneklőpulpitus a rajta levő takarókkal, a kántor nyomtatott énekeskönyvével *(impressum)* és karmesteri pálcájával *(virga)* együtt megsemmisült.

Mind a négy gyülekezetben részletes az úrasztali edények és textíliák leírása. Egy ezüstkanna, hat ezüstpohár (Alvincen az egyik elveszett darab gótikus kehely, Abrudbányán Bornemissza Anna fejedelemasszony adománya), négy ezüsttányér, nyolc ónkanna, négy fedeles bokály (ezek közül kettő szegedi, a másik kettőről sejthető, hogy alvinci habán munka) semmisült meg. A textíliák sorában a veszteséglistán kilenc úrasztali abrosz, tíz keszkenő, hat kendő és három szószéktakaró szerepel. Sok helyütt feltüntették a feliratokat, illetve az adományozókat is.

Az egyházi szolgák veszteségeinek is különbözött a nagyságrendje: Szabó Pál abrudbányai lelkész 1402 magyar forintra becsülte kárait, Deső Gábor boroskrakkói tanító 1010 forintra, Sövényfalvi János alvinci lelkész 443-ra, Malom János borbereki prédikátor 318-ra, Vég Sámuel boroskrakkói lelkipásztor 186-ra és Beregszászi Sámuel abrudbányai iskolamester 160 forintra.

[5] EREL FőkonzLvt 38/1785.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 586 2022. 01. 27. 13:14:44

A személyes kárjegyzékek közül a Szabó Pálé a legrészletesebb. Ruhatárának leltárából kiderül, hogy 1778–1781 közötti leideni peregrinációja alatt[6] *papi kaputokat* (felsőkabát), selyemkalapot és ezüstcsatokat, Amsterdamban borotvafenőt, Ulmban borotvát, Bécsben parókát vásárolt, zsebórája pedig Londonban készült. Sövényfalvi János leideni (1775) és Malom János franekeri (1779) egyetemjárásuk[7] során szintén vásároltak ruhát, Sövényfalvinak kaputja, Malomnak nadrágja és mellénye származott abból az időből. Mindketten hordtak parókát, Sövényfalvinak zsebórája is volt.

A nevezett lelkészek könyvtárai is szerepelnek a kárjegyzékekben. Sövényfalvi János kilenc elpusztult kötetet sorol fel, ezek értéke 6 magyar forint 30 dénár. Szabó Pál 600 forintra értékelte elpusztult könyvtárát, a korabeli könyvárakat figyelembe véve ez 400-500 kötetet tehetett ki. A többi egyházi szolga bibliotékájában esett kár nem haladja meg a tíz forintot.

Figyelemre méltó továbbá a feleségek, illetve gyermekek ruházatának, ékszereinek leírása, a lovak, szekerek és tartozékaik sora, az ezüst-, ón-, kerámia- és üvegedények, evőeszközök lajstroma, illetve a háztáji gazdasághoz tartozó hordók, szerszámok jegyzéke.

A pillanatfelvétel részletességével készült listák végigvezetnek bennünket négy 18. század végi református parókián és két tanítói lakásban. Segítségükkel betekintést nyerhetünk a korabeli egyházi értelmiség lakás- és életkörülményeibe, stúdiumaiba, gazdálkodásába, hétköznapjaiba.

Az átírásról

A szöveg átírása során igyekeztünk a betűhív átírás és a könnyű olvashatóság között egyensúlyozni. A kis és nagy kezdőbetűk használata, a szavak egybe- és különírása, illetve a központozás során a ma érvényben levő szabályok szerint jártunk el. A magyar köznevekre a mai helyesírási szabályok szerint kitettük az ékezeteket, ám a hangalakon csak négy esetben változtattunk, ha azt a ma érvényben levő helyesírás megkívánta (ts → cs, tz → c, i → j, s → zs). A kettőzött mássalhangzókon (pl. *mellyet*) nem változtattunk. A magyar tulajdonnevekre csupán az ékezeteket tettük ki, hangalakjukon nem változtattunk. A latin névszókat latin helyesírással írtuk át, még akkor is, ha magyar toldalék járult hozzá (pl. *ecclesianak*). A pénznemeket a következőképpen rövidítettük: rhft. → rajnai forint (120 dénár), hft. → magyar forint (100 dénár), xr. → krajcár (2 dénár), dr. → dénár.

[6] Bozzay–Ladányi, 2007, 283, nr. 3118.
[7] Uo. nr. 3112, 1207.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 587 2022. 01. 27. 13:14:44

Források

1.

Az abrudbányai református egyházközség kárjegyzéke

[1785 eleje]

EREL FőkonzLvt 38/1785/a

Az abrudbányai[8] reformata ekklézsiának parochialis háza, templom és oskola körül, nemkülömben az úrasztalához való készületben die 6-ta et 7-a Novembris 1784 egybecsoportozott tolvaj oláhság által esett kárainak specificatioja:[9]

	Vasban esett kárnak aestimatioja in		Fában esett kárnak aestimatioja in	
	rhft.	xr.	rhft.	xr.
1-mo et 2-do. Az utcakapunak két vassarka, azon lévő ajtó vassarkaival, bézáró rúdjával	1	25 ½	–	42
3-o. Egy kerekeskútnak vasas vedre 150 szemből álló vasláncával és kútgárdjája felett való farostély-ajtaja vassarkaival	5	40	–	20
4-to. Az istállónak egy ajtaja vassarkaival és vasreteszeivel	–	42	1	–
5-to. A szalonás [!] kamarának ajtaja jó zárral, rajta lévő vasreteszeivel és ablakán lévő vasrostéllyaival	3	15	1	–
6-to. A kertajtó vassarkaival és retesszével	–	42	–	–
7-mo. Árnyékszék ajtaja vassarkaival	–	20	–	42
8-vo. A pitvarajtó-borítót dupla zárral és sarkaival	6	–	–	42
9-no. A piac felől való háznak diófestékű bérlett ajtaja, borított, dupla zárral, hosszan nyúló sarkaival, béhúzó vasával	6	–	2	40
10-mo. Egy füttős zöldmázos kállyhacsipkés kemence alatta lévő pántvasával, egy három márjásos, más két kisebb vasmacska, két vaskalánnyal és szénfogóval	17	14	–	–
11-mo. Egy könyves, zöld fenekű, nagy, kétfelé nyíló fiókos vassarkú és záros théka	2	–	8	17
12-mo. Falba zöld festékű, francia záros vassarkú két almárium	4	–	3	51
13-o. Egy zölden festett karjos s hét hátas szék	–	–	4	25
14-to. Zöld festékű, két embernek való superlatos[10] ágy, fa	–	–	4	–

[8] Abrudbánya (ma: Abrud, RO) bányaváros Fehér vármegyében.
[9] Specificatio: részletezés (latin).
[10] Superlátos: baldachinos.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 588 2022. 01. 27. 13:14:44

	Vasban esett kárnak aestimatioja in		Fában esett kárnak aestimatioja in	
	rhft.	xr.	rhft.	xr.
15-to. Két táblás üvegablak tölgyfa-rámával, keresztyeivel, kihajlott festett vasrostéllyaival	32	48	3	20
16-to. Egy diófestékes hosszú asztal fedele rajta lévő cancel rámáival	–	–	–	30
17-o. Egy egybejáró asztalnak a kerekded vége derekastól	–	–	2	–
18-o. A pitvarba falba járó, diófestékes, nagy rekeszes két almárium francia sarkaival és zárjaival	2	20	2	–
19-o. A konyhának fejér ajtaja vassarkaival, gyalog vas bézárójával	–	42	–	42
20-o. A cselédház diófestékes, új, bérlett ajtaja zárostól, sarkastól	3	–	2	20
21-o. Ottan lévő parasztkállyha-kemence, alatta lévő pántvassal	4	25	–	–
22-do. Ottan falban lévő diófestékes almáriom francia zárjával	1	15	8	–
23-o. Ottan levő üvegtáblás ablak rámáival	3	36	–	–
24-to. Azon ablakon lévő vasrostély				
25-to. A könyvesház francia bérlett diófestékes tokos ajtaja, angliai módon rézzel borított és rézfordítóival való zár sarkaival, rézgombos béhúzójával	6	40	12	–
26-to. Egy diófestékes nagy köntöstartó cistaival,[11] más kisebb rekeszes almáriom francia sarkaival, zárjával	2	–	–	–
27-o. Egy diófestékes könyvtartó nagy théka	–	–	7	20
28-vo. Karikás üveg két ablak tölgyfa rámáival, keresztyeivel, vasrostéllyával, béhúzó deszkatábláival, azon levő kemény vassarkaival	19	6	6	40
29-o. Egy zöld kállyhamázos kemence alatta lévő vaspántyával és vasajtajával	12	10	–	–
30-o. Egy fejér újj asztal fedele	–	–	1	–
31-o. A cselédházban két fejér konyhaasztal	–	–	4	–
32-o. A pince gátorának kétfelé nyíló rostélyajtaja vassarkaival, bézáró rúdvassal és azon lévő lakattal s retesszel, 100 kerekfejű szegekkel és pinceablak-rostéllyal edgyütt	2	43	2	–
33-o. Ezen bérlett ajtó fejes szegekkel megverve, hasonló vasrúddal s hosszan nyúló kemény sarokkal	1	40	2	30
34-to. A pincének két közönséges ajtaja retesszével	–	20	1	40

[11] Cista: láda, fiók (latin).

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 589 2022. 01. 27. 13:14:44

	Vasban esett kárnak aestimatioja in		Fában esett kárnak aestimatioja in	
	rhft.	xr.	rhft.	xr.
35-o. A parochialis háznál 5 ablakok megüvegeztetése	13	–	–	–
A mesteri háznál:				
36-to. Utca bérlett ajtaja sarkastól	–	42	1	20
37-o. Ház ajtaja zárostól, sarkastól	2	30	2	40
38-vo. Parasztkállyhából készült kemence füttőstől s alattok lévő vaspántostól és vasrudastól	5	6	–	–
39-o. Másfél üvegablak, edgyik táblás, a másik karikás sarkastól	1	15	–	–
40-o. Ezen ablakokba vasrudak rostély hellyett	–	51	–	–
41-o. Egy kisded almárium zárostól, sarkastól	–	51	3	40
42-o. Egy vaskalány vasmacskával	–	34	–	–
43-o. A kamara ajtaja sarkastól retesszével	–	42	–	42
44-to. Két dob	5	6	–	–
45-o. A tanítóházba az ajtó zárostól	–	40	1	20
46-to. Azon házban két ablakbéli 4 vasrúdakot rostély hellyett	–	40	–	–
47-mo. Parasztkállyha-füttőt[!], azalatt való vaspánt	1	8	–	–
48-o. A mesteri házon lévő 2 ablaktábla bévonó vasrúdjaival	–	34	–	24
49-o. Az oskolába másfél ablak megüvegeztetése	2	30	–	–
A templomban esett károk:				
50-o. A torony bérlett ajtaja kemény borított zárjával	3	–	–	40
51-o. Az órának két vas tekerőcsigája kulcsával és pondus-köteleivel[12]	6	40	–	–
52-do. A templom két bérlett ajtaja zárostól	1	–	1	–
53-io. A prédikállószék felett levő koronában esett kár aestimáltatott[13]	–	–	30	–
54-to. Egy hat mutatios[14] orgona mindenestől öszverontatott	–	–	200	–
55-to. A mesteri éneklő chorus[15] pulpitussával, két, egész kart tartó rúdvassal	9	20	3	–
56-to. Két pénznek való perselly	–	–	2	–
Abba lévő pénz circiter	3	–	–	–
57-mo. A templomban két ablaknak megüvegeztetése	3	30	–	–

[12] Pondusköteleik: az óraszerkezet részei, az ellensúlyokat/nehezékeket (= pondus) tartó kötelek.
[13] Aestimál: felbecsül (latin).
[14] Mutatios: orgonaregiszteres (latin).
[15] Chorus: karzat (latin).

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 590 2022. 01. 27. 13:14:44

	Vasban esett kárnak aestimatioja in		Fában esett kárnak aestimatioja in	
	rhft.	xr.	rhft.	xr.
58-vo. Az ekklézsiának készpénze elveszett, a perceptum[16]	20	50	–	–
Az ekklézsia ládájából	2	20	–	–
Az úrasztalához való készületben esett kárnak specificatioja:				
59-o. Egy ezüst, aranyos, zománcos, virágos lábos pohár, talpán lévő illyen inscriptioval:[17] „P. B. ABR: BA. ORT. Ekklésiá[na]k dedicáltatik Ao. 1683. 14-ta Julii", in valore ért	41	40	–	–
60-o. Más ezüst, aranyos pohár ezüst virágokkal, Bornemissza[18] fejedelemasszony ajándéka 1673-ban, ért	34	–	–	–
61-mo. Egy rojtos sáhos[19] abrosz, ért	4	–	–	–
62-do. Egy sáhos sima abrosz, ért	3	20	–	–
36-mo. Más sáhos kockás lenabrosz, ért	2	–	–	–
64-to. Egy fátyol, szkófiummal[20] varrott, arannyal töltött, körülete aranycánkli,[21] közepette kerek írással készült keszkenő, Jónás Ilona ajándéka 1737-be	15	–	–	–
65-to. Egy olosz szőnyeg	2	–	–	–
66-to. 2 nagy ónkanna, az úrasztalához való	8	20	–	–
67-mo. Egy szegedi, kétejteles[22] kancsó	–	30	–	–
A levelekben való kár:				
68-vo. A Lettyen Verespatakban[23] lévő két kerek stompokról[24] való levelek elvesztek	1000	–	–	–
Summa	1336	42 ½	330	27
Nota bene: Noha sub numero 68-o specificált két kerek stompokról való levelek nem találtatnak, mindazonáltal azok az ecclesia birtokában vadnak, melly szerint a rubricaban azokért feltett 1000 rénes forintok kár gyanánt fel sem vétetthetnek, azért subtráhálván[25] azt a summat, universim exurgál[26] a károk summaja ad			667	9 ½

[16] Perceptum: bevétel (latin).
[17] Inscriptio: felirat (latin).
[18] Bornemissza Anna (1636?–1668) I. Apafi Mihály fejedelem felesége. MaMűL I. 411.
[19] Sáhos: kockás.
[20] Skófium: hímzésre használt arany, ezüst vagy aranyozott ezüst fémszál.
[21] Aranycánkli: aranyszínű/aranyhímzésű szegélyszalag.
[22] Ejtel: űrmérték, általában 1,55 liter.
[23] Verespatak (ma: Roşia Montana, RO) bányaváros Fehér vármegyében. A Letty-hegy egyike a verespataki határ bányaüregekkel teli hegyeinek.
[24] Stomp: érc- vagy kőzúzó malom.
[25] Subtrahál: kivon (latin).
[26] Universim exsurgál: összesen eléri (latin).

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 591 2022. 01. 27. 13:14:44

2.

Szabó Pál abrudbányai lelkipásztor kárjegyzéke

Abrudbánya, 1785. január 12.

EREL FőkonzLvt 38/1785/b

Az abrudbányai reformatus parochusnak 1784-be Novembernek 6-dik és 7-dik napjain az felllázodott, egybencsoportozott, prédáló tolvaj oláhság által esett kárának specificatioja.

Köntöseim és portékáim:	rft.	xr.
Két Hollandiaba helybe 7 forintos posztóból készült fekete papi kaputok[27] hozzá tartozó nadrágokkal s lájbelekkel	100	–
Más, fekete angliai radinból készül kaput, egy drájdrotos[28] materiaból való, más megyszín, lájbelekkel edgyüt	20	–
Két sarschedronból készült németh nadrágok	6	–
Egy papi, drájdrotos materiaból készült palást, virágos tafota körülette	40	–
Egy Bétsbe[29] készült papi paróka	5	–
Egy Hollandiaba készült fáin selyemkalap	5	–
Két pár fris lederből[30] való újj papucs, a többit elhagyván	4	–
Papucsra és nadrágra való 15 próbás hollandiai ezüstből készült csattok, vulgo henri quatre[31]	14	–
Egy nyakravalóra való ezüstcsat	1	–
Négy, újj lintzi[32] gyócsból való némethes hosszú ing. Ugyan efféle gyolcs, 15 singnyi,[33] singi a xr. 33, facit	23	–
Egy majlandi[34] selyemkeszkenő	4	–
Más, kék selyem, fejér tarkájú amsterdami[35] keszkenő	3	–
Egy megyszínű materia bunda, berke báránybőrrel bérlett rókamálos[36]	20	–
Egy ezüst pecsétnyomós gyűrű, más ezüst halcsontos gyűrűvel	3	–

[27] Kaput: felsőkabát.
[28] Drájdrotos: háromnyüstös.
[29] Bécs (Wien, A) a Habsburg Birodalom, ma Ausztria fővárosa.
[30] Leder: bőr (német).
[31] Henri quatre: IV. Henrik (francia). A csatfajtát a korabeli divatnyelv láthatóan IV. (Valois) Henrik francia királyhoz (1589–1610) kötötte.
[32] Linz (A) Felső-Ausztria fővárosa.
[33] Sing: hosszmérték, kb. 0,62 m.
[34] Majland (ma: Milano, I) város Olaszország Lombardia tartományában.
[35] Amszterdam (NL) kereskedőváros Németalföldön, ma Hollandia fővárosa.
[36] Rókamál: hasi rókabőr.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 592 2022. 01. 27. 13:14:44

Köntöseim és portékáim:	rft.	xr.
Egy zsebbéli angliai ezüst órám, napot is mutatott, sub numero authoris Tarts[37] 9853. London[38]	48	–
Négy Ulmában[39] vásárlott ulmai beretva	4	–
Két fejér beretvafenő kő, Amsterdamból hozott	3	30
Strinfim[40] 12 pár legalábbis	11	–
Hét gyapottos lepedők	10	30
Hat szép kendők	4	–
Egy pihe derékaly két hajával	10	–
Párna, nagy 3, kissebb 2, párnahaj 6, és két tótos párna,[41] csup [!] újjadon újj	15	–
Ingek, viseltesecskék, 4	4	–
Cérna 3 matring, egyik len	1	30
Gyapottas szálvászon, 58 sing a xr. 12 és vastag szöszvászon 5 sing a xr. 9, facit	18	–
Kender 9 kalangya, fonatlan	4	30
Gyergya [!] mártva 400, a dr. 3, tészen	10	–
Mozsár törőstől	3	–
Simító, öntett, rézből	3	48
Öntött rézgyergyatartó, más vas árnyéktartós gyergyatartó, harmadik vas, cselédházba való vesszős gyergyatartó koppantóval	3	46
Abrasz 5, egyik sáhos csipkés, két újj, gyapottos lábravaló, orfúvó keszkenő 7, melyek közzül 4 újj volt, előing 5 mancsettel együtt és két újjanon újj hálósapka	15	–
Nyakravaló, rövid 5, hosszú 2, és négy sing gyapottos vászon a xr. 12	4	8
Pokróc 3, egyik 4 szélybe	5	30
Paplany, egy embernek való	4	–
Egy ágytakaró 3 szélybe, karton[42] és egy nyeregtakaró bárányborből bélelve	3	–
Egy kecskeszőrből való béllett általvető, fáin mánzset szák egy	2	–
Egy pár sarkantyú és két szárasztóspárga, 15öt-öt öles egyik-egyik	–	54
Két üst, egyik kissebb, másik nagyobb és egy rézlábos fedőstől	9	30

[37] J. Tarts 1755–1780 között működő, világhíres londoni órás volt. https://www.britishmuseum.org/collection/term/BIOG79783. (Utolsó letöltés: 2021. augusztus 5.)
[38] London (UK) a Brit Birodalom, ma Anglia és az Egyesült Királyság fővárosa.
[39] Ulm (D) birodalmi város a Német-római Birodalomban, ma Németország Baden-Württemberg tartományának része.
[40] Strinf: harisnya (a német Strumpf szóból).
[41] Tótós párna: varrottas párna.
[42] Karton: pamutvászon.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 593 2022. 01. 27. 13:14:44

Köntöseim és portékáim:	rft.	xr.
Egy vas nagy lábos, hájolvasztani való, egy nagy és más kissebb, pecsenye alá valóval és egy tormareszelővel	1	11
Egy vasas láda, kupfer[43] másfél singes és egy középszerű zöld láda és egy kapa	6	35
Egy fél dutzend[44] párisi kés, melyel még senki nem is ett volt és 4 pár nagybányai[45] kések	4	8
Két kis óncsésze a xr. 21, óntángyér 15 a xr. 39 és óntál 5, fain zinn, mind újjak	16	17
Egy fűzerszámtartó [!] 6 iskatujával és egy nádméztartó[46] pléhből	1	21
Két metszett kupás üvegek a xr. 36, négy faragott üvegpoharok a xr. 15, két kis rozsólisos[47] faragott pohár a xr. 12, négy ordinair[48] borospohár, egy metszett üveg sótartó és egy asztalon álló lábos csengetyű	5	26
Egy font[49] kávé, egy font nádméz, bors egy fertály, sáfrány egy fél lot,[50] rizskása két font, gyöngykása másfél kupa,[51] köleskása 3 kupa, tészen	3	26
Fintsia[52] 2 pár, kávény kalán kettő, tükör, tojókás, olló, pappírosnyíró, hosszú	2	–
Dagasztótekenyő kettő, szappanyozó kettő, hójagos [!] 4, szegedi kancsó[53] egy és egy bécsi font	2	29
Három nagy fahasító vasszeg, egy nagy kötőfejsze	2	19
Egy három kupás, pálinkát tartó üveg, két öt-öt kupás pálinkás korsó, két fél-fél kupás üveg, tölcsér pléhből, egy	1	18
Egy fátyolszita, két más szita, egy rosta	1	30
Egy eső ellen való, vulgo par a plette.[54] Egy hollandiai csáklya, egy credencia[55] pléhből, fél ejteles és fertályos pélből [!]	5	24
Három ablakon való fürhang,[56] egy üstláb, egy veteményöntöző pléből és egy fa sótartó a konyhára	5	49
Búza 24 petrár (ide való mérték) a xr. 60	24	–
Készpénzem, mellyet elvittek	27	12

[43] Kupfer: koffer, bőrönd, utazóláda (német).
[44] Dutzend: tucat, kb. 12. darab (német).
[45] Nagybánya (ma: Baia Mare, RO) szabad királyi város Szatmár megyében.
[46] Nádméz: nádcukor.
[47] Rozsólis: likőr.
[48] Ordinair: közönséges (francia: ordinaire).
[49] Font: súlymérték: 50–60 dkg.
[50] Lot: súlymérték: 1,5 dkg.
[51] Kupa: űrmérték: 1,4 liter.
[52] Findzsa: Csésze.
[53] Szegedi kancsó: Szegeden készített, ónmázas sötét színű égetett agyagedény. Herepei 1963, 125–133.
[54] Paraplé: esernyő (francia: parapluie).
[55] Credencia: kredenc, pohárszék, edénytartó.
[56] Fürhang/firhang: függöny (német: Vorhang).

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 594 2022. 01. 27. 13:14:44

Köntöseim és portékáim:	rft.	xr.
Könyveim, mellyek közzül még egy is ép nincsen, vagy elvagdaltattak, vagy elszagattattak, vagy sárba békevertettek, nagyobb része pedig elveszett egésszen, leggalábbis van bennek kár, amellyek megkerültek fel nem tudván	600	–
Asztalkeszkenő 12	5	–
Egy középrendű olvasztani való, más cavépergelő serpenyők	–	21
Másfél veder borecet, a xr. 21 kupája e boratlan hellyen, tészen	4	12
Konyhára tartozó faedénnyek s eszközök, úgymint 2 fő hordó cseber, 2 szapulló, egy mosogató, egy üstláb, egy melegíteni való három lábú vas, két spékelő, egyik réz, másik vas, egy pár pánkócifrázó[57]	1	21
Universa summa	1169	25

Hogy ezen fenn specificált portékák mind enyimek voltanak és anyit, amennyiben feljegyeztetett árrok e drága hellyen megértek légyen, nemcsak én vallom, hanem mellettem lakó cselédeim, és kik azon portékákot közelebb esmérték, bizonyíttyák. Hogy pedig mindazok a fellyebb megnevezett napokon úgy elprédáltattak, hogy én ma azokból csak egy fancsikát se bírjak, azt fide mediante, óh fájdalom, erősítem.
Datum Abrudbányae 12-a Januarii 1785.
Szabó Pál[58] manu propria parochus reformatae ecclesiae Abrudbányensis.
Nota bene: Borom a fellyebbvaló specificatiokból, mely volt 7 veder és ½, teszen rhft. 7,30, mely a fenn való summaval tészen rhft. 1176 xr. 55.
P[aulus] Szabó

[57] Pánkó: szalagos fánk.
[58] Szabó Pál 1769-ben subscribált Enyeden. Leidenben (1778–1781) peregrinált. Abrudbányán (1782–1807–?) és Felvincen volt lelkipásztor. Jakó–Juhász, 1979, 173; Bozzay–Ladányi 2007, nr. 3118; GyfvEhmLvt parc. prot. 1743–1769 p. VII; GyfvEhmLvt parc. prot. 1783–1845 p. 298, 439, 444.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 595 2022. 01. 27. 13:14:44

3.

Beregszászi Sámuel abrudbányai tanító kárjegyzéke

Abrudbánya, 1785. január 12.

EREL FőkonzLvt 38/1785/c.

Az abrudbányai reformata ekklézsia oskolatanítójának a dühösködő oláhságtól a fennebb nevezett oláhságnak 6-dik és 7-dik Novembris 1784 lett pusztításakor okozott kárának specificatioja:

	rhft.	xr.
Az öltözet mindöszveséggel tészen	55	–
Az elveszett könyveknek és író papírosnak árra	25	15 ½
Ágynémű	25	24
Asztali készület	10	13
Fejérnémű leggalább	10	56
Házi portéka	6	40
Summa	132	48

Hogy ezen fennebb specificált könyveknek és egyébb másnémű portékáknak árra, mellyek a fennebb nevezett napokon elprédáltattak, legalábbis ennyit tett légyen, kész lévén hiteles bizonyságokkal is megbizonyítani, aztot bona fide agnoscálom.
Datum Abrudbányae, 12 Januarii 1785.
Beregszászi Sigmond[59] manu propria rector scholae reformatae Abrudbányensis

4.

Az alvinci református egyházközség és Sövényfalvi János lelkipásztor kárjegyzéke

Alvinc, 1785. január 4.

EREL FőkonzLvt 38/1785/d.

Az alvintzi[60] reformata ekklézsiának anno 1784. diebus 6-a, 7-a, 8-a et 9-na Novembris a fellármázódott prédáló oláh parasztság által tett kárainak hiteles specificatioja:

[59] Beregszászi Zsigmond 1776-ban subscribált Enyeden. Abrudbányán (1781–1785) volt rektor, világi pályára lépett, Abrudbánya város szenátora (1804?–1825 biztosan) volt. Jakó–Juhász, 1979, 180; MNL OL F 138, 10. cs.; EREL FőkonzLvt 36/1785; Schematismus 1803, 76; Calendarium 1824, 142.
[60] Alvinc (ma: Vințu de Jos, RO) mezőváros Fehér vármegyében.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 596 2022. 01. 27. 13:14:44

Nr. 1-o. Az ekklézsia ládája felhasogattatván, némű-némű kaszálórétek és szántóföldekről való levelek rész szerint elvitettek, rész szerint sárba tapodtattak, három arany, egy duplás, két simplás, és egyhéhány márjás ezüstpénz elvitetett.

Numero 2-o. Két ezüsttángyér, úrasztalára való, edjik mindkét felől aranyos, más nem, illyen írással: Gróff Tordai Susánna[61] ajándékozta.

3-o. Egy három ejtelesnyi, fedeles, virágos szegedi kancsó.

4-o. Keresztelő ónkanna óntállal edjütt, a templomból elvitetett.

5-to. Egy nagy és más kissebb ónkanna, a nagyobb egyberontva megkerült.

6-to. Veress forma, sújtásos viseltes sellyemrojtos materia, a cathedrara[62] tartozó.

7-o. Egy, az úrasztalára tartozó sáhos abrosz.

8-o. Egy romladozott báldogpersely.

9-o. A parochialis házokban öt üvegablak vasrostélyokkal edjütt három alsó sarkokkal, kapun való vaskapcsokkal, kúthoz való vasasveder vaskapocssal, elrontattak, elvitettek. Két tüzelőkemence, edjik kettős, mázos kállyhákból, másik parasztkályhákból[63] való, lerontották.

10. A mesteri háznál két üvegablak, két kemence, kerítésen való ajtók, vassarkok, házajtó vassarkakkal eldjütt elvitettek.

11-o. Bor, melly kivágattatván, elöntődett urn. 18.

Mely elveszett portékák specificatioját bona fide subscribunt
Bardócz János manu propria consistorialis személy[64]
Sövényfalvi János[65] parochus manu propria
Zilahi S. Gábor[66] manu propria domesticus curator.[67]

A fellyebb nevezett ekklézsia parochussának, Sövényfalvi Jánosnak személyesen okozott kárai:

---

[61] Torday Zsuzsánna Torday János leánya, gróf Nemes Ádám felesége (1762-ben házasodtak).

[62] Cathedra: szószék (latin).

[63] Kályha: itt: kályhaszem; parasztkályha: mázatlan kályhaszem.

[64] Consistorialis személy: presbiter, egyháztanácsos.

[65] Sövényfalvi János 1765-ben subscribált Enyeden. Leidenben (1775–1778) peregrinált, 1778-ben tért haza. Székely Ádám udvarában (?–1781) és Alvincen (1781 – †1804. szept. 10.) volt lelkipásztor. Jakó–Juhász, 1979, 170; Bozzay–Ladányi, 2007, nr. 3112C; GyfvEhmLvt parc. prot. 1743–1769 p. VII, VIII; EREL AlvincEhkLvt Péterfi Á. Emlékkönyvi bejegyzései; http://iaa.bibl.u-szeged.hu/index.php?page=browse&entry_id=5422; http://iaa.bibl.u-szeged.hu/index.php?page=browse&entry_id=7673 (Utolsó letöltés: 2021. augusztus 5.)

[66] Zilahi Sebes Gábor 1759-ben subscribált Enyeden, 1770-ben ítélőmesteri cancellista. Jakó–Juhász, 1979, 166; Magyary, 1907, 115.

[67] Domesticus curator: egyházközségi gondnok.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 597 2022. 01. 27. 13:14:44

	hft.	dr.
Numero 1-o. Négy közönséges hámas ló, hámokal, két nyereggel és egy csikóval	40	–
2-o. Egy egész vágású vasas lószekér és feslett kasú kocsi elvagdaltattak, a vasakból egynéhány pánt előkerült	45	–
3-o. Egy zsebbéli ezüst óra s parók	27	–
4-to. Egy szinte újj hollandiai fekete posztó, más, ugyan hollandiai fekete posztó, félviseltesnél jobb, item hollandiai szederjes[68] posztó kaputok. Item újj fekete materia lájbel.[69] Item viseltes két lájbel és két nadrág.		
5-to. Kívül-belől tarka materiaval borított schlafrok[70]	44[71]	–
6-to. Két pár holitsi[72] fintsiák, ezüst pecsétnyomó, nádpálca	3	30
7-o. Egy francia Biblia zsoltárokkal, Agendaval[73] egy kötésben	2	–
Item Wittenbachii Theologia Tom. 1.[74]	1	–
Item Bod Péter Synopsis Juris Connubialis[75]	–	30
Item Turrentini Historico Ecclesiasticae Conpend[ium][76] Item Csúzi Cseh János könyörgései[77]	1	–
Item Perizonii Orrigines [!] Babilonicae[78] Item Barclavii Argenis[79] Item Geßners Todt Abelis[80] Item Leß Moraliche Theologie[81]	2	–
8-vo. Négy ezüstkalán, ötödik, mellynek a küpűje ezüst	13	–
Item két pár ezüstnyelű kés egy villa híjjával	4	–
Nota bene: 9-o. Egy pár zálogban lévő arany kis fülbevaló, melly a proprietarius[82] szava szerint négy aranyat ért		
10-o. Kilenc óntángyér, két óntál	6	30
11-o. Egy rézmozsár, melly volt 9 fontos	9	–

[68] Szederjes: szederszínű, sötétkék.
[69] Lájbel/lajbi: mellény.
[70] Schlafrock: hálóing (német).
[71] Az összeg valószínűleg a 4. és 5. tételek együttes értéke.
[72] A Nyitra megyei Holič városban készült fajansz típusú kerámia, a 18. század legkedveltebbb magyarországi díszedénytípusa. https://cs.wikipedia.org/wiki/Hol%C3%AD%C4%8Dsk%C3%A1_keramika. (Utolsó letöltés: 2021. augusztus 5.)
[73] Agenda: istentiszteletei rendtartás/protestáns szertartáskönyv (latin).
[74] Daniel Wyttenbach (1706–1779): Tentamen theologiae dogmaticae. Vol. I. Frankfurt am Main, 1747.
[75] Bod Péter (1712–1769): Synopsis Juris Connubialis. Szeben, 1763.
[76] Jean-Alphones Turrentin (1671–1637): Historiae Ecclesiasticae Compendium. Genf, 1734.
[77] Csúzi Cseh János (?–1732): Isten eleibe felvitetett lelki áldozat, avagy: Áhítatos könyörgések. Győr, 1736.
[78] Jakob Perizonius (1651–1715): Origines Babylonicae et Aegypticae. Leiden, 1711.
[79] John Barclay (1582–1621): Argenis. Párizs, 1621. – később több kiadást megért.
[80] Salomon Geßner (1730–1788): Der Tod Abels. Zürich, 1758.
[81] Gottfried Less (1736–1797): Christliche Moral. Tübingen, 1780.
[82] Proprietarius: tulajdonos (latin).

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 598 2022. 01. 27. 13:14:44

	hft.	dr.
12-o. Bor, mellyet hordóstól kivágván, a föld ivutt el, urn. 94	47	–
13-o. Egy pincetok, ahoz alkalmaztatott üvegekkel edjütt	3	–
14-to. Zöld sellyem kreditor[83] szoknya	13	–
Szederjes újj kreditor szoknya lájbellel	25	–
Gránátszín ezüst paszamántos[84] újj váll	18	–
Kék szín más újj váll aranyos csipkével	12	–
Lángszín mellyrevaló hat pár ezüstkapcsokkal	5	–
15-to. Három fátyol előruha, két szép főkötő	8	–
16-to. Asszonyember-nyakra való öt sellyemkeszkenő	5	–
17-o. Musulin,[85] batiz és fátyol asszonyember-ing, hat, más közönségesek 8	14	30
18-vo. Asztalra való, szinte újj lengyel szőnyeg	3	–
19-no. Három derekaly, négy párna, nyolc sellyemmel varrott párnahaj	28	–
20-o. Egy sellyem, karton szélű paplan, más egésszen karton	12	–
21-o. Két sellyemmel megvarrott gyolcslepedő	8	–
Item három gyapottvászon-lepedő	4	–
22-o. Egy tarka karton ágytakaró	3	–
23-o. Egy széles, hosszú, varrás nélkül való kamukaabrasz	6	–
Item négy sáhos abrasz	6	–
Item huszonhat asztalkeszkenő	8	40
24-to. Huszonöt sing vég-kendervászon	3	–
25-to. Szinte egész szalonna, jó	4	–
26-to. Két köböl liszt	4	–
27-o. Házban lévő egyes szék, ágyfák, asztal, téka fája, ládák, mellyek elvagdoltattak	2	–
28-vo. Vassfogú barona	2	30
Nota bene: Ezeken kívül vagynak házi vass, fa és cserép apróság edények és ezköszök[!], mellyek ide nem irattathattak.		
Summa universa	443	10

Hogy a fenn megírt specificatio az igassággal mindenekben megegyező légyen, igaz hitem szerint kezem írásával és pecsétemmel is erősítem.
Signatum AlVintz die 4-ta Januarii 1785.
Sövényfalvi János, alvintzi reformatus parochus.

[83] Kreditor: kelmefajta.
[84] Paszomány: díszítő zsinór.
[85] Muszlin: finom szövésű pamutanyag.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 599 2022. 01. 27. 13:14:44

5.

A borbereki református egyházközség és Malom János lelkipásztor kárjegyzéke

Borberek, 1785. január 4.

EREL FőkonzLvt 38/1785/e

Anno 1784 diebus 6-a, 7, 8, 9, 10 et 11-a Novembris Borberekbe[86] béütött tolvajok által a templom és parochialis házban és ház körül esett praedálásnak consignatioja:

	hft.	dr.
1-o. A templomban és a templom körül:		
1-o. A cinterem ajtaját diribbe-darabba hasogatták, elvitték zárját és sarokpántjait s sarkait, mellyek ónnal voltak béöntve faragott kő ajtófélbe, mellyet hasonlóképpen öszvetördeltek a sarkokért	19	–
2-o. A templom ajtajáról a zárt levették és amiatt az ajtót is megrontották	2	–
3-o. A pap székinek a tetejit öszvetörték és a templom mennyezetit egy darab hellyen bérontották	1	30
4. Egy dobot elvittek	4	16
5. Egy koporsóra való, újj fekete bakacsin[87] három szélbe, egyik szélit elvágták s elvitték	–	36
6. A templom kerítésiben lévő rectori háznál két papiros ablakrámát elrontottak, a kemencéhez való vasakot és egy ajtón lévő vaskilincset elvittek	1	12
2-do. A parochialis háznál:		
1. Három ajtót, mellynek ketteje bérlett volt, felhasogatták, egyikről a zárt, a többiről a kilincseket, reteszeket és sarokpántokat mind elvitték	6	–
2. Két zöld, mázos kájhájú [!] kemencét, egyik vastáblás újj kemence, öszvetörték, a vasait elvitték	17	54
3. Négy darab ablakot öszverontottak és azokról a rostély hellyett szolgáló vasrudakat elvitték	5	30
Summa	57	58
3-o. Az ecclesia ládájából elvitettek:		
1. Egy ezüst, aranyos, füles, fedeles kanna, egy ejteles, tetejéről leromlott vadlovacska kép, ezüstből való.		
2. Egy ezüst, aranyos talpas pohár, közepin egy gombocska mellyen volt hat boglár.		
3. Más ezüst, hosszú pohár, virágos, a virágja aranyos.		

[86] Borberek (ma: Vurpăr, RO) mezőváros Fehér vármegyében.
[87] Bakacsin: fekete kelmefajta.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 600 2022. 01. 27. 13:14:44

	hft.	dr.
4. Egy ezüst, aranyos tányérocska, mellynek az öblöcskéje körül elhasadott.		
5. Egy bokájtányér,[88] eltörték.		
6. Két bokájkancsó, különböző nagyságú, eltörték.		
7. Egy patyolat abrosz, külömb-külömbféle selyemmel varrva, Etsedi Péter[89] és Csefei Éva[90] nevek rajta.		
8. Más gyolcsabrosz, öt rece[91] benne, körül csipke, fekete selyemmel cifrázva.		
9. Más abrosz, 21 recéből, s megin annyi darabból álló patyolat-félesecske kötés, a szélin keskeny csipke.		
10. Benkőné asszonytól és leányától, Borbára asszonytól való két igen szép keszkenő, egyikre Intzédi Borbára,[92] másikra Benkő Borbára[93] nevek vagynak felvarrva.		
11. Egy zöld tafota[94] keszkenő, selyemrece benne, körül tetzin selyem, rojtos.		
12. Más patyolat keszkenő, aranyfonallal muntyánoson[95] varrott.		
13. Egy pulpitusra való kendő, a két végin külömb-külömbféle széles varrás.		
14. Más, pulpitusra való, kékes, veres fejtővel varrott kendő.		
15. Méltóságos liber baronissa losontzi Bánffi Kristina[96] asszony, néhai gróf czegei Wass Miklós[97] úr özvegyétől úrasztalára adatott lintzi gyolcs, külömb-külömbféle sejemmel[!] és arany virágokkal varrott abrosz.		
16. Egy gyolcskeszkenő arany és külömb-külömbféle selyemvirágokkal varrva.		
17. Egy prédikállószék-takaró, veres tetzin, párkány szélére való karmazsinszín abrosz.		

[88] Bokály: ónmázas cserépedény. (Ilyenek például az alvinci habánok által készített díszkerámiák.)
[89] Ecsedi Péter 1692-től az adóügyi főbiztosság tagja, majd kincstári számvevő (1701–1713), 1713-ban életkorára hivatkozva mondott le. Trócsányi, 1988, 277, 347.
[90] Valószínűleg Cseffey László (1592–1662) Belső-Szolnok vármegyei főispán (1629–1662) és ítélőmester (1633–1659) lánya vagy unokahúga. Monok, 1988, 622–648.
[91] Rece: borda, bordázás.
[92] Inczédi Borbála Inczédi György (†1690 után) főpostamester és Keresztes Borbála leánya, Benkő Istvánné. Nagy 1857–1868, V, 241.
[93] Benkő Borbála Benkő István és Inczédi Borbála leánya. Nagy, 1857–1868, V, 241.
[94] Tafota: selyemkelme.
[95] Muntyánosan: havasalföldi módon/havasalföldi mintával (román: muntean = havasalföldi).
[96] Bánffy Krisztina Bánffy Ferenc és Kemény Zsuzsanna leánya. Rettegi, 1970, 494.
[97] Wass Miklós (1701–1769) Wass Dániel és Mikó Ilona fia, királyi tanácsos. Rettegi, 1970, 558.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 601 2022. 01. 27. 13:14:44

	hft.	dr.
18. A leveleknek csak e kettő híjja találtatott: 1-o. Liber baro Bánffi Ferentz[98] úr őnagysága obligatoriaja,[99] mellyben a Patakon lévő szőllőiből obveniáló quartanak[100] a pap számára lejendő kiadására magát ígéri. 2-do. Apaffi Mihály[101] commissioja[102] az egyházi szolgák fizetésinek felhajtatások iránt. A több levelek, mellyek az ekklézsia ládájában állottanak, registrum[103] szerint megvagynak.		
19. Készpénz circiter	1	–
20. A prédikállószéken egy zöld tafotatakaró, rojtos.		
21. Egyik keresztelő önkannát, melly a pap házánál állott, elvitték, a másik, melly a templomba állott, öszvehojpasztva megtaláltatott.		

Nota bene: Minthogy ezek az úrasztalára való készületek nem pénzen szereztettek, árrokat nem határoztuk, hanem hogy a tolvajok által ezek mind elvitettek, és a templom és parochialis ház körül is a feljebb consignált prédálások, pusztítások estenek légyen, arról igaz hitünk szerint adjuk ezen szokott pecsétünkel megerősített kezünk írását.
Signatum Borberek, die 4-ta Januarii anno 1785.
Malom János[104] maga tulajdon kezével borbereki reformatus parochus.
Komáromi Ferentz
Dési V. János manu propria.
Kotsi István manu popria consistorialis személly

Malom Jánosnak, a borbereki reformatus parochusnak maga tulajdon javacskáiban lett megkárosíttatásának specificatioja:

	hft.	dr.
1. Egy parók	4	–
2. Egy hollandiai fein posztólejbli nadrággal együtt, szinte újj és egy félviseltes teveszőr lejbli	12	–
3. Egy félviseltes magyar köpenyeg	5	–

[98] Bánffy Ferenc (1695 k.–1773) Bánffy László és Daniel Judit fia, krasznai főispán. Rettegi, 1970, 494.
[99] Obligatoria/litterae obligatoriae: kötelezvény (latin).
[100] Obveniáló quarta: (valamiből) járó dézsmanegyed (latin).
[101] I. Apafi Mihály (1632–1690), Erdély fejedelme (1661–1690). MaMűL I. 121.
[102] Commissio: parancs, rendelet, utasítás (latin).
[103] Registrum: jegyzék (latin).
[104] Malom János 1768-ban subscribált Kolozsváron. Szilágysomlyón (?) volt rektor. Franekerben (1779) peregrinált, Alsógáldon (?–1783) és Borbereken (1784–†1812. ápr. 12.) volt lelkipásztor. Kolozsvári, 2012, nr. 2049; Bozzay–Ladányi, 2007, nr. 1207; GyfvEhmLvt parc. prot. 1783–1845 p. 31, 108; EREL BorberekEhkLvt D 34, B 48, Tankó József jegyzetei; MNL OL F 138, 17, 23. cs.; EREL AlvincEhkLvt prot. I/2. p. 5; EREL FőkonzLvt 234/1788.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 602 2022. 01. 27. 13:14:44

	hft.	dr.
4. Egy félviseltes schlafrock	5	–
5. Egy pár stifel[105]	3	–
6. Egy félviseltes fein-féle kalap	1	–
7. Két pár félviseltes papucs	1	30
8. Egy csontos nyereg bőrpárnával, öntött rézkengyellel, fekete bagazia-széjű[106] szerszámmal, egy hozzávaló sebesi pokróccal[107] és zöld posztó viseltes nyeregtakaróval	12	–
9. Hat apróbb és nagyobb ládák szélyelhasogatva, mellyeknek a zárjait is elvitték	8	–
10. Egy fein készületű festett theca szélyelhasogatva	16	–
11. Egynéhány darab könyveim, amellyekre mind nem emlékezhetem, hanem amellyeket bizonyoson tudok	5	–
12. Hét beretva tokostól és egy beretvafenő, amsterdami igen fein kő	5	–
13. Egy márványkő pixis[108]	1	–
14. Egy ezüstös pipa, selyem dohányos zacskóval	3	–
15. Egy pár papucsra való acélcsatt	–	34
16. Három olló	1	–
17. Egy rézgyertyatartó és koppantó	–	40
18. Öt kissebb és nagyobb tükör	1	30
19. Egy nautica pixis,[109] egyszersmind solare[110]	2	–
20. 11 darab jóféle ónedény, úgymint három föles és lapos tál és hét tányérok	11	–
21. Egy rézmozsár, circiter 12 libr.	9	–
22. 12 pár kés és ugyanannyi réz- és ónkalán	3	–
23. Kissebb-nagyobb üvegedények, palackok, pohárok, sótartók, kancsók és 7 pár findzsa	2	30
24. Külömb-külömbféle vasportékák, serpenyők, kapák, fejsze, vasmacs-ka, vaslapát etc.	3	–
25. Kissebb-nagyobb konyhára való cserépedények	1	30
26. Egy kisded üst	–	51
27. Egy fél pistoly	1	20
28. Négy teli üveg málna-, szekfű- és rózsaecettel	1	–
29. Négy vékányi liszt	2	–

[105] Stiefel: csizma (német).
[106] Bagázia: színes kelmefajta.
[107] Sebesi pokróc: Karánsebesről forgalmazott, török abaposztóból készült pokróc. Csefkó, 1924, 30–31.
[108] Pixis: szelence, dobozka, tégely (latin).
[109] Nautica pixis: iránytű (latin).
[110] Solare: napóra (latin).

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 603 2022. 01. 27. 13:14:45

	hft.	dr.
30. Egy nagy dagasztó kőrisfa tekenő	–	30
31. Két világoskék angliai posztó asszonyember-mente, az egyik rókatorkos ezüst készülettel, a másik gazdag aranyvarrásos készülettel béllelve prém nélkül, valamennyire viseltesek	40	–
32. Ugyan egy fekete báránybőrös asszonyember-mente	8	–
33. Egy sárga virágos selyem trochetszoknya[111] ezüstcsipkés vállal együtt, valamennyire viseltesek	15	–
34. Egy nagy kamuka[112] újj abrosz ahoz való hat asztalkeszkenőkkel	5	30
35. Hat sáhos abrosz, 12 sáhos asztalkeszkenő, ki vékonyabb, ki vastagabb, némelly része valamennyire viseltes	8	–
36. Négy vékony vászon nagy abrosz, négy vastagabb vászon s kissebb abrosz és 13 szakasztó ruha	4	30
37. Öt vékony gyolcs újj lepedők, hárma széles csipkével	12	–
38. Tíz vászonlepedő, ki vékonyabb, ki vastagabb, egy része újj, más része valamennyire viseltes	7	–
39. Egy félviseltes paplany	2	–
40. Tíz nagy és két kissebb párna	12	–
41. Három derekajtok, a tolla itt maradt	6	–
42. 4 porcellánkarton, 8 tótos, 12 varrottas vékony vászon, 4 kék vesszős, 4 nyomtatásos viseltes, 2 fejér gyolcs, 2 kék karton, 2 ugyancsak karton, kissebb, mindöszve 38 darab párnahaj	17	58
43. Két férjfi gyolcsing, egy lábravaló és ugyan két asszonyember ing gyolcsból s vászonból	4	30
44. 13 főre, nyakra és zsebbe való selyem és gyolcs keszkenők, ki újjabb, ki viseltesebb	5	–
45. Két előruha gyolcsból és vászonból	2	15
46. Holmi pántlikák, külömb-külömb színű sodrott selymek, gyöngy	3	–
47. Egy tehén	12	–
48. Egy süldő malac	1	–
49. Egy pár festetlen görénybőr	–	39
50. Egy báránybőr	–	30
51. Nyolc újj vászon, négynyüstös zsák és ugyanannyi vászontarisnya	3	30
52. Egy nagy vászonponyva	1	30
53. 12 darab vékony szálú fejérített fonal	7	12
54. Hat pár, lejblira való ezüstkapocs	1	–

[111] Trochet: a damasztkelme egy fajtája.
[112] Kamuka: hosszú szőrű kelme selyem- és gyapotszálakból (eredetileg teveszőrből).

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 604 2022. 01. 27. 13:14:45

	hft.	dr.
55. Egy asszonyember fejér parkétlejbli[113] és nyolc rend jóféle kláris[114] gyöngy	3	–
56. Egy ponderes zacskó, porozó pijsze bojtal	–	34
57. Egy veres puskaportartó, bétsi, fejér szárú és ugyan egy bádok puskaportartó, egy kevés puskaporral és sléttel[115]	1	–
58. Egy asztalra való tótos szőnyeg	1	–
59. Egy flaner lejbli	–	50
60. Kilenc sing vékony házivászon	–	54
61. Öt réce	–	35
62. Három lakat, egy bélyegzővas, ráspoly, véső, fűrész, kalapács, fúrú	1	30
63. Egy kas méh	1	30
64. A pincébe a magam borába kárt nem vallottam úgy, hogy teli hordómat kivágták volna, hanem hordottak ki bort az hordókból, amennyire az híjjokból észrevehettem, legalábbis 10 vedret	5	–
Summa	318	47

Nota bene: Ezen specificált portékákon kívül még több apróság portékáim is vesztenek el, amellyeknek ára collective tenne egy kis summat, de minthogy per individua et frusta[116] csekélységnek láttathatnék, nem töltök papírossat vélle. Hogy pedig a feljebb, secundum qualitatem et valorem consignált portékáim mind elprédáltattak légyen, arról jó lelkem és igaz hitem szerint bizonyságot tészek ezen szokott pecsétemmel megerősített kezem írásával.
Signatum Borberek, anno dieque superius notatis.
Malom János borbereki reformatus parochus

6.

A boroskrakkói református egyházközség kárjegyzéke

Boroskrakkó, 1785. január 7.

EREL FőkonzLvt 38/1785/f.

Anno 1784 die 11-ma Octobris a prédáló tolvajok által nemes Fejér vármegyében Karakóban[117] a reformata ecclesianak esett kárainak specificatioja s limitatioja:

[113] Parkét: szövetfajta.
[114] Kláris: általában csiszolt korall.
[115] Slét: sörét.
[116] Per individua et frusta: egyenként és darabonként (latin).
[117] Boroskrakkó (ma: Cricău, RO) mezőváros Fehér vármegyében.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 605 2022. 01. 27. 13:14:45

	hft.	dr.
1-mo. A templomban a cathedra felett volt korona öszveomlása limitáltatott circiter in	200	–
2-do. A prédikállószékben esett kár circiter	6	–
3-tio. Az éneklő pulpitus rajta lévő takarókkal és elveszett ezüstös virgajával[118] együtt circiter	20	–
4-to. A templomban lévő ülőszékekben mindöszveséggel levo calculo[119] esett romlás facit circiter	62	–
5-to. A templom ablakain lévő vasdrótból font 2 rostélynak romlása facit circiter	14	–
6-to. A templomnak 4 ajtajin esett kár facit circiter	12	–
7-mo. A kántornak éneklő nagy impressuma[120] facit	4	–
8-vo. A templom padimentumának némely hellyeken lött felbontása és a falának két hellyen esett felbontásának igazítása limitáltatott in	8	–
9-no. Az úrasztala öszveromlása circiter	5	–
10-mo. A két harang szíjjának levágása	4	–
11-mo. Az úrasztalára való egy kívül-belől aranyas ezüst talpas öreg pohár, facit circiter	50	–
12-mo. Más, kívül-belől kissebb aranyas ezüstpohár, facit circiter	30	–
13-o. Úrasztalára való egy ezüsttángyér circiter	20	–
14-to. A szent kenyér alá való egy óntángyér circiter	1	–
15-to. Egy virágos pléhtángyér megezüstözve	3	–
16-to. Úrasztalára való ejteles ónkanna	3	–
17-mo. Ugyanoda való másfél ejteles, ónfedeles bokájkorsó, circiter	2	–
18-vo. Egy keresztelő ónkannácska	2	–
19-no. Úrasztalára való egy aranyas islagas[121] sellyemabrosz, circiter	50	–
20-mo. Egy aranyvirágokkal s betűkkel körülvarrott patyolat fejér nagy keszkenő, facit circiter	20	–
21-mo. Egy más, tiszta arannyal elegyesleg varrott keszkenő	10	–
22-do. Egy más, tiszta arannyal varrott és zsinórozott kissebb keszkenő, facit circiter	5	–
23. Egy más, tiszta arannyal varrott virágos keszkenő, facit	5	–
24-to. Egy fejér csíkos, legalsó abrosz, úrasztalához való	2	–
25-to Az eklézsia ládájából veszett el készpénz circiter	60	–
26-o. Az eklézsia 2 ládájának felhasogatások faciunt circiter	5	–

[118] Virga: kántori pálca (latin).
[119] Levo calculo: a kis értékű becslés szerint, minimálisan (latin).
[120] Éneklő nagy impressum: nagy méretű nyomtatott énekeskönyv.
[121] Islog: flitterféle.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 606 2022. 01. 27. 13:14:45

	hft.	dr.
27. A reformatus pap házában lévő üvegablakokban romlott 72 üvegkarika, mellyek is ónozásával együtt a dr. 9 faciunt	6	48
28. Ugyan a pap házában lévő két fűttős mázas kemencéknek romlások s ezekhez tartozó vasaknak elvételek faciunt circiter	22	–
29. Ugyan a pap házánál a zárakon, reteszeken esett romlás és egy nagy lakatnak elvitele, faciunt circiter	3	–
30. A pap pincéiben az ecclesianak kivágott 60 veder bora, melynek vedrit csak pro 60 dr. computálván, faciunt	36	–
31. A pap házában lévő pohárszékben esett kár	2	–
32. A scholamester házában lévő üvegablakokban esett kár, facit circiter	6	–
33. A kemencének romlása facit circiter	4	–
34. Az ház ajtainak zárostúl, sarkostúl való romlása facit circiter	5	–
35. A pinceajtón esett romlás facit	1	–
Universa summa	694	48

Hogy ezen fellyebb specificált és prédáló tolvajok által anno 1784 die 11-ma Novembris elkárosodott úrasztalához tartozott szent edények, készületek és portékák a tolvajoknak bérohanások előtt magok épségekben realiter megvoltanak és azoknak valorok limitatioja, amenyiben mi ecclesiankkal közönségesen magunk között az affélékhez jobban értő mesteremberek nélkül coniecturaliter[122] elintézhettük, a már fellyebb megírt mód és rend szerint mielőttünk s általunk ment légyen véghez, arról adjuk mi is ezen tulajdon subscriptionk és szokott pecsétünk alatt költ levelünket futuro pro testimonio fide nostra mediante.
Datum Karakó die 7-ma Januarii anno 1785.
Wajda Ferencz manu propria nemes személy
Sollymosi Sámuel manu propria. nemes személy
Fekete István
Vég Sámuel[123] manu propria karakai reformatus pap
Gots Pál, az nemes karkai refformata ecclesianak egyházfia

Nota bene: A karkai [!] reformata ecclesianak sok nevezetes és hasznos leveleiben a prédáló tolvajoknak sáross lábok által lett eltappattatások s elszaggattatások által sok károk estenek, de nevezetesen 260 id est kétszázhatvan magyar forintokról való két contractusok vesztenek el.

[122] Coniecturaliter: hozzávetőlegesen (latin).
[123] Vég Sámuel Zalatnán (1768–1769), Borosbocsárdon (1769–1776) és Boroskrakkóban (1776–†1786) volt lelkipásztor. GyfvEhmLvt parc. prot. 1743–1769 p. V, VI, VIII.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 607 2022. 01. 27. 13:14:45

7.

Vég Sámuel boroskrakkói lelkipásztor kárjegyzéke

Boroskrakkó, 1785. január 6.

EREL FőkonzLvt 38/1785/g.

Anno 1784 11-ma Novembris Hórának rettentő serege irtóztató dühösséggel és kegyetlenséggel a karakai méltóságos udvarokra s alsóbb rendű magyarokra bérohanván déltájat, nékem a többek között tőnek illyen károkat:

	hft.	dr.
1. Kevés könyveimet öszvehányván, sáros lábaikkal minden kíméllés nélkül öszvetapodván, némellyeket az általok kivágatott pálinkás átalagba és az abból kifolyt pálinkába beléhányván és lábaikkal belétapodván és minden eleitől fogva való írásaimmal is hasonlóképpen bánván, okoztanak nékem elfelejthetetlen kárt ugyan, de levissimo calculo	30	–
2. Egy falra való ütős és fertállyos órám[124]	30	–
3. Egy festetlen nyest papi süveg	6	–
4. Egy fekete rókatorkos tóga,[125] viseltesecske	20	–
5. Az idvezült feleségemnek bundája, viseltesecske	10	–
6. Egy flintam,[126] szép csinos készületű	4	–
7. 11, nagyobbára csíkos párnahaj, egy része új, más viseltesebbecske, kendő, tángyértörlő s holmi fejér gúnyák	10	–
8. Egy valamennyire viseltes csizmám	1	70
9. Gyermekeimnek egyetmásocskájok, úgymint sapka, csizmácska, egy materia, két bundácska, egy más báránybőr bundácska	4	62
10. 4 öszvevagdalás miatt haszonvehetetlen ládák s egy tékámban a vagdalás miatt esett kár	4	–
11. 3 óntál	3	60
12. Szegedi bokállyok 12, némellyek fedelesek, a többiek anélkült valók, ismét szegedi cserépcsészék, cseréptángyérok, fazakak, tálak	5	–
13. Egy nagy ugarkás üvegkanta,[127] égettboros, borzavizes, rózavizes, spiritusos, padorminta[128] spiritusos és üres nagyobb és kissebb üvegek s egynéhány ivópoharok	3	–
14. Sorsomat[!] illető hat pár kés, hét új ónkalán, öt viseltes öntött rézkalán és ónkalán s egy nagy konyhakés, két vasnyárs, egy vas-zsírfogó	3	31

[124] Fertályos óra: negyedórát jelző/ütő óra.
[125] Tóga: bő felsőruha, a protestáns egyházi személyek korabeli viselete.
[126] Flinta: kovás lakattal ellátott puska.
[127] Ugarkás üvegkanta: széles szájú, öblös üvegedény uborka tárolására.
[128] Padorminta: fodormenta.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 608 2022. 01. 27. 13:14:45

	hft.	dr.
15. Két réz-gyertyatartó és egy vasvessző gyertyatartó	1	36
16. Két serpenyő, nagyobb s kisebb	–	84
17. Egy nádmézes iskatullya, egy fűszerszámos iskatullya és két koppantó	1	70
18. Egy félejteles bádogkanna	–	30
19. Egy fejsze, egy bárdocska, egy vasvilla	1	4
20. Egy viseltes vaskalán, vasmacska és szénfogó	–	51
21. Egy öntött rézcsengettyű	–	36
22. Egy drótserítő kerék	6	–
23. Egy félviseltes égettbor-főző üst, egy jó nagy szapulóüst és egy kissebb üst	13	36
24. Egy vaslánc	1	36
25. A szőcsnél öt báránybut elprédáltatott	1	80
26. Egy cserge és egy borbándi[129] pokróc	4	–
27. Egy tükör, beretva, két nagyobb és egy kissebb olló	2	–
28. Három öszverontattatott rosta	–	60
29. Két nagy rúd szappan	–	48
30. 19 font szalonna, 42 font túró	6	6
31. 8 nagy kenyér és két vékányi liszt	2	–
32. Egy üveglámpás	–	68
33. Egy font gyertya	–	20
34. Két veder pálinka, kupája a dr. 34	5	44
35. Gabonámban hogy károm esett légyen, annak bizonysága a többek között gabonás kamarácskám ajtajának bérontatása, de a menyire ment légyen, én azt meghatározni nem bátorkodom, azt tudván nyilván, hogy egy edényből elveszett legalábbis négy véka búzaaly	1	34
Summa	186	43

Ha elhalgatom is Vajasdra[130] mintegy tíz napig való keserves és költséges bujdosásimat gyermekeimmel egybe, de vagynak nékem ezek felett egyébb nevezetes káraim is, amellyeket én hathatósabban érzek, hogysem mint azokat minden részben leírhatnám, amikor hirtelen reáemlékezhettem, igyekeztem sok alkalmatosságaim között fide mea mediante leírni.
Karakó, 6-ta Januarii 1785
Vég Sámuel manu propria karakói reformatus pap

Noha kiki maga tudja jobban és bizonyosabban mindennémű javait és azokban esett károsodásait, mindazonáltal mi is amennyire tudhatjuk és tapasztalhatjuk, tiszteletes

[129] Borbánd (ma: Bărăbanț, RO) falu Fehér vármegyében.
[130] Vajasd (ma: Oiejdea, RO) mezőváros Fehér vármegyében.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 609 2022. 01. 27. 13:14:45

Vég Sámuel uramnak kárba ment javainak ezen conscriptioját s azoknak limitatioját ítéljük igaznak és hellyesnek fide nostra mediante:
Sollymosi Sámuel manu propria nemes személy
Jokots István maga tulajdon kezével, konsistorialis személy
Gots Pál, karakai reformata ecclesia egyházfia manu propria.

8.

Deső Gábor boroskrakkói tanító kárjegyzéke

Boroskrakkó, 1785. január 7.

EREL FőkonzLvt 38/1785/h.

1784-ben 11-ma Novembris a karkai reformatus mester, Deső Gábor[131] házánál a tolvajok által esett károknak specificatioi ekképpen következnek:

	hft.	dr.
1-mo Negyven veder óhbor [!], vedre a dr. 90	36	–
Száztizenkét veder újjbor, vedre a dr. 60	67	20
Tizenhat veder szilvapálinka, kupája a dr. 34	43	52
Két borecetes átalag, jó ecettel tele, a kettő hat vedres, kupája a dr. 24	11	52
Egy hosszú kötél, mellyel a hordókat a pincébe szoktam volt béereszteni és kivonatni	3	60
Tizenött véka fejér kenyérnek való liszt, a dr. 60		
Közkenyérnek való liszt, metr. 10, a dr. 51		
Három véka törökbúzaliszt, a dr. 27	14	91
Tizenhat véka búza, a dr. 51	8	16
Három ásó, kettő vass-, egy fanyelű		
Két nagy fejsze és egy ló lábára való békó		
Három kapa, egy vassnyárs, egy vasskalány		
Két serpenyő, eggyik nagy, a másik kissebb	9	60
Két kasza, egy pánt vass, két olló	2	22
Egy pálinkafőző üst	16	32
Három pár csizma, egy újj, kettő fejelés, egy újj nadrág, egy újj lájbi	15	62
Egy egész szalonna és egy negyedrész négy vagy ött font hájjal, tizenhárom font túró és 4 font gyertya	8	77

[131] Deső Gábor 1770-ben subscribált Enyeden, Boroskrakkóban (1780–1801 biztosan) volt rektor. Jakó–Juhász, 1979, 174; GyfvEhmLvt parc. prot. 1775–1782 p. 314; MNL OL F 138, 10, 17, 23. cs.; FőkonzLvt 236/1801.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 610 2022. 01. 27. 13:14:45

	hft.	dr.
Három újj lakat, 2 gyertyatartó, egy koppantó, két beretva, egy tükör, egy tormareszelő és egy fekete bárányborból való süveg	5	77
Fél mázsa só, egy faóra, a vagdalások miatt 4 haszonvehetetlen láda, üvegem és poháraim s könyveimben és írásaimban esett károk	17	80
Huszonhat újj fatángyér, 2 nagy ugorkás kanta, 8 nagy fazék, más apró csupprokkal[!], 7 tál más alvintzi kisded tálacskákkal eggyütt és vagy 120 csomó dohány, akit el nem vihettek, a sárba beletapották	9	57
Ött sing,[132] hárma újj, ketteje viseltes gyapotvászon, négy lábravaló, hárma újj és egy avadék	7	8
Tíz, fogasra való szép kancsók, ezek közül kettő szegedi, a többi alvintzi és két fakupa	1	86
Két nagy boroshordó, négy kissebb átalag, 2 fő hordócseber elvagdaltatott és 2 nagy pálinkáskorsót elvittenek	4	46
2-do. A feleségemnek vadgalamb-szín anglia posztóból való rókatorkos mentéje, görönnyel prémezett újj mejrevaló, újj lájbi és egy fekete fátyol	31	50
Három selyemkeszkenyő és selyem előruha	9	32
Négy keszkenyő, kettő nyakra, kettő főre való, egy újj fókötő, nyakszoríttó gyöngyel eggyütt	5	27
Két pár szarvasbőr kesztyű, eggyik férfinak, a másik asszonyembernek való	1	86
Egy karton rokoja [!], más kanavác,[133] 4 nyüstös, egy kanavác fejér előruha, más lintzi fejér előruha	7	73
Hét ing, 2 pár ing újj, hárma patyolat, hárma gyolcs, és egy lenvászonból való	5	86
Tizenegy lepedő, 8 abrosz, 7 takaróruha, 6 kendő, két asztalkeszkenyő	24	54
Húsz párnahaj, ezek közül volt 4 sellymes, 8 tótos, 8 varratos	14	28
Tizennyolc sing gyapotas lenvászon, 2 surc,[134] 2 derékaj, 4 zsák, egy búzaszárasztó ponyva	10	44
Egy jóféle brassai[135] pokróc, 6 kalongya kender, négy koszorú hagyma, egy darab szöszfonal, egy fűszerszámos skatuja fűszerszámmal eggyütt, két rúd szappany, egy asszonyembernek való újj veres csizma és hat párna újj tokokkal	15	62
Pénzbéli kárommal eggyütt tota summa	1010	42

Mindezeket feljegyezvén, fide mediante szokot pecsétemmel megerősíttem.
Sig[natur] Karkó 1785 7-ma Januarii
Deső Gábor manu propria karkai reformatus rector

[132] Hosszmérték: 60 cm.
[133] Kanavász: színes len- vagy pamutszövet.
[134] Surc: kötény, előruha.
[135] Brassó (ma: Braşov, RO) szabad királyi város Erdélyben.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 611 2022. 01. 27. 13:14:45

Minden ember jobban tudja a maga kárait, hogysem mind más, de mégis, amint hallottuk, tudjuk s némelly részét láttuk, Deső Gábor karkai reformatus rector kárait, arról adjuk mi is ezen subscriptionkal és szokot pecsétünkel megerősíttetet levelünket fide nostra mediante:
Sollymosi Sámuel manu propria nemes személy
Vásárhelyi Sámuel manu propria nemes személy
Fazakas István maga tulajdon kezével konsistorialis személy

Rövidítések és irodalomjegyzék

EREL	Erdélyi Református Egyházkerületi Levéltár, Kolozsvár
AlvincEhkLvt	Az Alvinci Református Egyházközség levéltára
BorberekEhkLvt	A Borbereki Református Egyházközség levéltára
FőkonzLvt	Az Erdélyi Református Főkonzisztórium levéltára
GyfvEhmLvt	A Gyulafehérvári Református Egyházmegye levéltára a Gyulafehérvári Református Egyházközség levéltárában
MNL OL	Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára,
F 138	Erdélyi országos kormányhatósági levéltárak, Cista diplomatica – Homagialia

*

Bozzay–Ladányi 2007	Bozzay Réka – Ladányi Sándor: *Magyarországi diákok holland egyetemeken 1595–1918,* Budapest, Egyetemi Könyvtár, 2007.
Calendarium 1824	*Calendarium novum et vetus ad annum vulgarem 1825*. Claudiopoli, Typis Lycei Regii, 1824.
Csefkó 1924	Csefkó Gyula: *Sebesi pokróc, sebesi aba,* In: *Magyar Nyelv,* 20. (1924) 1. sz. 30–31.
Herepei 1963	Herepei János: *Az aradi és szegedi bokály,* In: *Acta Universitatis Szegediensis. Sectio Etnographica et Linguistica,* 7. (1963) 125–133.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 612 2022. 01. 27. 13:14:45

Jakó–Juhász
1979 Jakó Zsigmond – Juhász István: *Nagyenyedi diákok 1662–1848,* Bukarest, Kriterion, 1979.

Kolozsvári
2012 Kolozsvári József: *Litteris et pietati sacrum. Adalékok a Kolozsvári Református Kollégium történetéhez,* III, Kolozsvár, Erdélyi Református Egyházkerület, 2012.

Magyary
1907 Magyary Károly: Regesták Alsó-Fehérvármegye levéltárából, In: *Magyar Történelmi Tár,* 4/8. (1907) 80–120.

Makkai–Szász
1986 Makkai László – Szász Zoltán: *Erdély története II. 1606–1830,* Budapest, Akadémiai, 1986.

MaMűL
Magyar Művelődéstörténeti Lexikon, I–XII, szerk. Kőszeghy Péter, Budapest, Balassi, 2003–2012.

Monok
1988 Monok István: *Cseffei László,* In: *Századok,* 122. (1988) 4. sz. 622–648.

Nagy
1857–1868 Nagy Iván: *Magyarország családai czimerekkel és nemzékrendi táblákkal,* I–XIII, Pest, Ráth Mór, 1857–1868.

Rettegi
1970 Rettegi György: *Emlékezetre méltó dolgok,* sajtó alá rendezte: Jakó Zsigmond, Bukarest, Kriterion, 1970.

Schematismus
1803 *Schematismus dicasteriorum et officialium Magni Principatus Transsylvaniae pro anno 1804,* Cibinii, Martin Hochmeister, 1803.

Trócsányi
1988 Trócsányi Zsolt: *Habsburg-politika és Habsburg-kormányzat Erdélyben. 1690–1740,* Budapest, Akadémiai, 1988.

Lymbus_2021_1_kötet_KÖNYV.indb 613 2022. 01. 27. 13:14:45